

ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΚΑΙ Η ΑΥΤΑΡΚΕΙΑ

ΤΟΥ Κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Πρό τινος ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐστία» τὸ κατωτέρω βαρυσήμαντον ἄρθρον τοῦ ἐκ τῶν δημιουργῶν τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας, ἀξιότιμον κυρίου Νικολάου Κανελλοπούλου.

Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος ὅπερ ἐξετάζεται διὰ σειρᾶς ἄρθρων, διαφόρων προσωπικοτήτων, ὑπὸ τῆς «Βιομηχανικῆς Ἐπιθεωρήσεως». Οὐδὲν ἀνακριβέστερον τοῦ ἰσχυρισμοῦ καθ' ὃν οὐδέποτε ἡ Ἑλλὰς ὑπῆρξε βιομηχανικὴ χώρα, λέγει ὁ κύριος Κανελλόπουλος.

Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετόν, εἰάν εἶναι γνωστὸν μόνον μεταξὺ τῶν εἰδικῶς ἀσχολουμένων μετὰ τὴν Ἑλληνικὴν Βιομηχανίαν. Τοῦναντίον, ὀφείλομεν τὸ γεγονός τοῦτο νὰ διακηρύξωμεν καὶ νὰ δώσωμεν εἰς ὅλους νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἡ Ἑλλὰς πράγματι δύναται νὰ εἶναι βιομηχανικὴ χώρα.

Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀβαθέστερον ἀπὸ τὸν κατὰ κόρον ἐπαναλαμβάνομενον παρ' ἡμῖν ἰσχυρισμὸν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς, ὡς πτωχὴ εἰς ἰδίᾳς πρώτας ὕλας, δὲν δύναται νὰ ὑπολογίσῃ εἰς ἀξιόλογον βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ βιομηχανία εἶναι ἡ ἀσχολία τῶν πρωτοπορούντων εἰς πᾶσαν χρονικὴν καὶ τοπικὴν περιοχὴν λαῶν. Συμπίπτει, μάλιστα, περιέργως, οἱ πρωτοποροῦντες ἐκαστοτε εἰς τὴν σφαιρᾶν τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν λαοί, καὶ ὅταν δὲν κατοικοῦν ζῶνας φυσικῶς πτωχάς, νὰ πιέζονται ἀπὸ δξείας δημογραφικῆς καὶ βιωτικῆς ἀνάγκης. Τὰς τέχνας κατεργάζεται πάντοτε ἡ πενία, εἴτε φυσικὴν ἔχει τὴν προέλευσιν εἴτε πηγάζει ἐξ ὑπερπληθυσμοῦ καὶ ἀξίσεως τῶν βιωτικῶν χρήσεων. Ἡ οἰκονομικὴ ἱστορία τοῦ κόσμου, ἀποτελεῖ τὴν ἐμπράγματον βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας αὐτῆς.

Οὐδὲν ἀνακριβέστερον, ἐξ ἄλλου, τοῦ ἰσχυρισμοῦ καθ' ὃν «οὐδέποτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἡ Ἑλλὰς ὑπῆρξε βιομηχανικὴ χώρα». Ἐάν, λέγοντες βιομηχανίαν, ἐννοοῦμεν τὴν τέχνην τοῦ κατεργάζεσθαι τὴν ἄμορφον ὕλην διὰ τὴν παρασκευὴν εἰδῶν πάσης ἀνθρωπίνης χρήσεως, ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔπαισε διὰ μέσον τῶν αἰώνων καὶ καθ' ὅλα τὰ στάδια τῆς ἱστορίας τῆς ν' ἀποτελεῖ χώραν βιομηχανικὴν, ἐστὶν δηλαδὴ πραγματικὴν τεχνιτῶν, ἀποζῶσαν καὶ κατακτῶσαν διὰ τῆς τέχνης.

Ἡ κατὰ συγκατάβασιν παραχώρησις τὴν ὁποίαν μᾶς κάμνονον οἱ κριτικοὶ τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας ἐπιτρέποντες εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ κατεργάζεται βιομηχανικῶς τὰ ἴδια γεωργικὰ προϊόντα, δὲν εἶναι ἀπῆλλαγμένη ἀφελείας. Ἡ βιομηχανία εἶναι συνάρτησις ὀλοκλήρου ποικιλίας δεδομένων γεωγραφικῶν, δημογραφικῶν καὶ τεχνικῶν. Ἄνευ τῆς συγχρόνου συμβολῆς ὅλων τῶν συντελεστῶν τούτων, οὐδεμίαν βιομηχανικὴν προσπάθειαν εἶναι ἐφικτή. Εἰς τὴν Ἑλλάδα πρό ὀλίγων ἀκόμη δεκαετηρίδων, παρὰ τὴν ἐπαρκῆ ἐν τῇ χώρᾳ προσφορὰν

ἰδίων σηροτροφικῶν ὕλων καὶ ἀκατεργάστου βάμβακος, ἡ συναφῆς βιοτεχνία ἐφυτοζῶει. Τὰς πρώτας δὲ ὕλας τοῦ τόπου κατεργάζοντο ἄλλα χωρὰ, διὰ νὰ μᾶς τὰς μεταπωλοῦν ὡς βιομηχανοποιημένα προϊόντα. Αἱ ὑπάρχουσαι βαμβακοφυτικαὶ καὶ μεταξοφυτικαὶ βιομηχανίαι ἀνεπτύχθησαν συνεπείᾳ ἀνόδου τῆς στάθμης τοῦ τεχνικοῦ τῆς χώρας πολιτισμοῦ, συντελεσθείσης ἐπὶ καθολικοῦ ἐπιπέδου πᾶν ἄλλο δηλαδὴ ἢ μονομερῶς. Συνέβη, μάλιστα, τὸ ἐξῆς ἐξόχως διδακτικόν: Ἡ ἐπαύξεισις τῆς ζητήσεως πρώτων ὕλων, ἐνέτεινε τὴν βαμβακοπαραγωγὴν καὶ ἐπηύξησε τὴν σηροτροφίαν, χωρὶς ἀκόμη ἡ ἐγχώριος παραγωγή τῶν ὕλων τούτων νὰ ἐπαρκῆ νὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας.

Γενικῶς, ἢμπορεῖ νὰ διατυπωθῆ ὡς ἀρχή, ὅτι βραδείας ἱστορικῆς καὶ δημογραφικῆς ἀναπτύξεως χωρὰ, παράγονν τὰς πρώτας ὕλας διὰ νὰ τὰς κατεργάζονται λαοὶ ἀνωτέρου διανοητικοῦ, τεχνικοῦ καὶ βιωτικοῦ ἐπιπέδου. Ἡ Ἑλλὰς, ἐπίζηλος ἀπὸ ἀπόψεως γεωγραφικῆς θέσεως, δεσπόζουσα σπουδαίων θαλασσίων διαβάσεων καὶ ἐφαπτομένη τριῶν Ἠπείρων, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως ἰδιοφυίας τῶν κατοίκων τῆς, συνεργοῦντων καὶ τῶν προσφάτων ἱστορικῶν ἐν αὐτῇ συμβάντων, ἀνήκει φύσει καὶ θέσει εἰς τὴν δευτέραν ταύτην κατηγορίαν.

Οἱ ἀνάγοντες τὸ ἐμπόριον εἰς τὸν ἕτερον μετὰ τὴν γεωργίαν πόλον τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας γίνονται, ἀκουσίως προφανῶς, θύματα συγχύσεως. Οἱ Ἕλληνες ὑπῆρξαν ἔμποροι καὶ ναυτίλοι—τὸ δευτερον ἢτο συνέπεια τοῦ πρώτου—ἀλλὰ διὰ νὰ γεννηθῆ διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς αὐτῆς ἡ ἀνάγκη τοῦ ἐμπορεύεσθαι, ἡ ἀνάγκη δηλαδὴ καὶ ἡ ἰκανότης τοῦ ἀνταλλάσσειν προϊόντα, ἀπόδειξις ἀδιαφιλονείκητος τῆς προϋπάρξεως τοιούτων προϊόντων, τῆς προϋπάρξεως δηλαδὴ παραγωγῆς ἐν τῇ χώρᾳ, διὰ τὴν διάθεσιν τῆς ὁποίας ἐχρειάσθη νὰ ναυσιπλοοῦν καὶ νὰ ἐμπορεύωνται οἱ Ἕλληνες.